

NACIONALNI CENTAR ZA VANJSKO
VREDNOVANJE OBRAZOVANJA

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI

SOCIOLOGIJA

SOC D-S006

SOC.06.HR.R.K1.20

12

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S006

99

UPUTE

Pozorno slijedite sve upute.

Ne okrećite stranicu i ne rješavajte test dok to ne odobri dežurni nastavnik.

Nalijepite identifikacijsku naljepnicu na sve ispitne materijale koje ste dobili u omotnici.

Ispit traje 90 minuta bez prekida.

Dobro rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti sve zadatke.

Ispred svake skupine zadataka je uputa za njihovo rješavanje.

Pozorno ju pročitajte.

Tijekom pisanja ispita dopušteno je rabiti kemijsku olovku plave ili crne boje.

Pišite jasno i čitljivo. Nečitki odgovori bodovat će se s nula (0) bodova.

Kada riješite test, provjerite odgovore.

Želimo Vam puno uspjeha!

Ova ispitna knjižica ima 20 stranica, od toga 3 prazne.

Način popunjavanja lista za odgovore

Dobro

A	☒	B	☐	C	☐
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	--------------------------

Ispravljanje pogrešnog unosa

A	☒	B	☐	C	☒
---	-------------------------------------	---	--------------------------	---	-------------------------------------

Prepisani
točan
odgovor

Paraf

Loše

A	☐	B	☒	C	☐
---	--------------------------	---	-------------------------------------	---	--------------------------

SOC D-S006

99

Sociologija

I. DIO ISPITA

I. Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadatcima između četiriju ponuđenih trebate odabrati jedan odgovor. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

1. Koja teorijska perspektiva tvrdi da obrazovanje **ne smanjuje** društvenu nejednakost nego da zadržava postojeće stanje?

- A. funkcionalistička
- B. postmodernistička
- C. konfliktna
- D. interakcionistička

A.

B.

C.

D.

2. Koja od navedenih komponenata **nije** sastavni dio institucionalne strukture društva?

- A. organizacije
- B. statusi
- C. rituali
- D. uloge

A.

B.

C.

D.

3. Što, prema E. Durkheimu, dovodi do anomičnoga samoubojstva?

- A. pretjerana društvena regulacija
- B. visoki stupanj solidarnosti
- C. jaka integracija pojedinca u društvo
- D. nedostatak društvene regulacije

A.

B.

C.

D.

4. Koji primjer **ne predstavlja** birokratsku organizaciju?

- A. kult
- B. Katolička crkva
- C. tvornica automobila
- D. politička stranka

A.

B.

C.

D.

SOC D-S006

01

Sociologija

<p>5. Kako pripadnici Frankfurtske škole T. Adorno i M. Horkheimer nazivaju kulturu čije su karakteristike standardiziranost, površnost i trivijalnost?</p> <p>A. visoka B. masovna C. narodna D. postmoderna</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>6. Kako se naziva skup društveno određenih značajki i očekivanih ponašanja povezanih s društvenim položajem?</p> <p>A. društvena uloga B. društvena grupa C. društvena institucija D. društveni identitet</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>7. Koji od navedenih stilova vođenja grupe uključuje sve članove u proces odlučivanja?</p> <p>A. demokratski B. instrumentalni C. ekspresivni D. populistički</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>8. Koja od navedenih karakteristika ne odgovara simbolima?</p> <p>A. mogućnost višeznačnosti B. proizvoljno značenje C. fiksno značenje D. mogućnost promjene značenja</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<p>9. Kako se naziva proces usvajanja društvenih normi kojima one postaju dio strukture ličnosti pojedinca?</p> <p>A. racionalizacija B. normativizacija C. difuzija D. internalizacija</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> SOC D-S006 <div style="text-align: right;"> 01 </div> </div>	

Sociologija

<p>10. Kako K. Marx definira kapital?</p> <p>A. kao bilo koju imovinu koja stvara dobit B. kao skup društveno traženih vještina C. kao novac koji je sredstvo razmjene D. kao skup društveno relevantnih znanja</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>11. Uz koji od navedenih pojmova M. Weber veže pojam legitimnosti?</p> <p>A. uz moć B. uz vlast C. uz akciju D. uz racionalizaciju</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>12. Kako se naziva skup institucija koje na određenome teritoriju imaju legitimni monopol sile?</p> <p>A. država B. nacija C. civilno društvo D. etnička zajednica</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>13. Kako se u ekonomiji naziva podjela rada na sektore?</p> <p>A. tehnička B. industrijska C. društvena D. međunarodna</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>14. Kako se naziva ideologija koja traži da nacionalna samosvijest i etnički identitet dobiju svoj politički izraz?</p> <p>A. nacionalizam B. konzervativizam C. liberalizam D. totalitarizam</p>	<p>A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐</p>
<p>SOC D-S006</p> <p> 01</p>	

Sociologija

II. Zadatci višestrukih kombinacija

U sljedećim zadatcima između pet ponuđenih trebate odabrati dva odgovora. Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

15. Koji se od navedenih pojmova vežu uz M. Webera?

- A. društvene činjenice
- B. idealni tip
- C. pozitivizam
- D. racionalizacija
- E. tehnokracija

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐
- E. ☐

16. Koji od navedenih sociologa pripadaju funkcionalističkoj teorijskoj perspektivi?

- A. Erving Goffmann
- B. George H. Mead
- C. Karl Marx
- D. Robert K. Merton
- E. Talcott Parsons

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐
- E. ☐

17. Koje se od navedenih metoda istraživanja povezuju s kvantitativnim pristupom u istraživanju društvenih pojava?

- A. metoda promatranja
- B. analiza povijesnih dokumenata
- C. anketa
- D. strukturirani intervju
- E. eksperiment prekida

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐
- E. ☐

18. Koji od navedenih pojmova **nisu** mehanizmi promjene kulture?

- A. kulturni relativizam
- B. kulturna segregacija
- C. kulturna difuzija
- D. akulturacija
- E. gubljenje kulturnih obrazaca

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐
- E. ☐

SOC D-S006

01

Sociologija

<p>19. Koje se od navedenih postavki povezuju s funkcionalističkim pristupom devijantnosti?</p> <p>A. traženje uzroka devijantnosti u genetskoj strukturi pojedinca B. objašnjavanje devijantnosti isključivo psihičkim osobinama pojedinca C. shvaćanje devijantnosti kao odstupanje od općeprihvaćenih društvenih normi D. isticanje pozitivnih učinaka devijantnosti na društvo E. izjednačavanje devijantnosti i kriminala</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>20. Koje se odgojno-obrazovne aktivnosti, prema konfliktnoj perspektivi, ubrajaju u skriveni nastavni program?</p> <p>A. učenje poslušnosti B. sportsko natjecanje C. učenje samokontroli D. zborni pjevanje E. učenje činjenica</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>21. Koje funkcije obitelji, prema teoretičarima funkcionalističke perspektive, nisu primarne?</p> <p>A. proizvodnja B. reprodukcija C. socijalizacija D. stabilizacija ličnosti E. obrazovanje</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>22. Koji kriteriji, prema M. Weberu, određuju poziciju pojedinca u socijalnome poretku?</p> <p>A. imovina B. politička moć C. tržišna situacija D. počast E. ugled</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<p>23. Koje od navedenih karakteristika obilježavaju demokratski politički poredak?</p> <p>A. autoritarizam B. višestranačje C. jedinstvena vlast D. trodioba vlasti E. cenzura</p>	<p>A. ☐</p> <p>B. ☐</p> <p>C. ☐</p> <p>D. ☐</p> <p>E. ☐</p>
<div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: center;"> SOC D-S006 <div style="text-align: right;"> 01 </div> </div>	

Sociologija

24. Koje se od navedenih organizacija ubrajaju u civilno društvo?

- A. udruga građana
- B. sportsko društvo
- C. parlamentarna stranka
- D. ministarstvo
- E. tvornica dječjih igračaka

A.

☐

B.

☐

C.

☐

D.

☐

E.

☐

SOC D-S006

01

Sociologija

III. Zadatci povezivanja i sređivanja

U sljedećim zadacima svakomu pojmu označenomu brojem pridružite odgovarajući pojam označen slovom.

Odgovore obilježite znakom X i obvezno ih prepisite na list za odgovore.

25. Navedenim sociolozima pridružite njihova shvaćanja društvenih promjena i nastanka modernosti.

1. Emile Durkheim
2. Herbert Spencer
3. Karl Marx
4. Max Weber

- A. evolucija militarističkih u industrijska društva
- B. društvene promjene kao rezultat klasne borbe
- C. teološki, metafizički i pozitivni stupanj ljudskoga duha
- D. prijelaz iz zajednice u društvo
- E. evolucija mehaničke u organsku solidarnost
- F. utjecaj protestantske etike na razvoj modernoga kapitalizma

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

26. Tipovima društava pridružite odgovarajuće karakteristike.

1. društva tradicionalnih država
2. industrijska društva
3. lovačka i sakupljačka društva
4. postindustrijska društva

- A. mala nejednakost između članova grupe
- B. izrazita nejednakost u raspodjeli bogatstva i moći
- C. integracija u politički sustav
- D. rad većine stanovništva u tvornicama
- E. porast uslužne ekonomije
- F. nepostojanje društvene strukture

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SOC D-S006

05

Sociologija

27. Čimbenicima socijalizacije pridružite njihove prepoznatljive uloge.

1. grupa vršnjaka
2. masovni mediji
3. obitelj
4. škola

- A. izgrađivanje sportske karijere
- B. podupiranje vojne karijere
- C. izgrađivanje glavnih crta osobnosti
- D. podučavanje znanjima i vještinama
- E. prenošenje neformalnoga znanja
- F. prijenos informacija nedostupnih neposrednomu iskustvu

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

28. Sustavima društvene stratifikacije pridružite odgovarajuće opise.

1. kaste
2. klase
3. ropstvo
4. staleži

- A. velike skupine ljudi sa sličnim ekonomskim resursima
- B. slojevi društva s različitim obvezama i pravima
- C. sustav povezan s hinduističkim vjerovanjem
- D. pojedinci doslovno posjeduju druge ljude
- E. ljudi su u relativno stalnoj interakciji
- F. anonimni i međusobno nepovezani pojedinci

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
3.	☐	☐	☐	☐	☐	☐
4.	☐	☐	☐	☐	☐	☐

SOC D-S006

05

Sociologija

29. Ideologijama pridružite odgovarajuće opise.

1. konzervativizam
2. liberalizam
3. nacionalizam
4. socijalizam

- A. zalaganje za prava i slobode pojedinca
- B. zahtjev za poštivanjem idealizirane tradicije i prošlosti
- C. zahtjev za razvojem znanosti kao snage društvenoga napretka
- D. zagovaranje potpune jednakosti među ljudima
- E. zalaganje za nove religiozne oblike društvenoga života
- F. zalaganje da nacija ima pravo na samoodređenje

	A.	B.	C.	D.	E.	F.
1.						
2.						
3.						
4.						

SOC D-S006

05

Sociologija

II. DIO ISPITA – ZADATCI VEZANI UZ TEKST

Pozorno pročitajte tekst i odgovorite na postavljena pitanja.

Bodin, D., Robène, L., Héas, S., *Sport i nasilje u Europi*, 2007.

(...)

Veza između navijačke kulture i ideologije ima prilično dugu prošlost. Skinheadi su se pojavili u Velikoj Britaniji kasnih šezdesetih godina prošloga stoljeća. Izvorno taj pokret, u početku relativno nevažan, nije bio rasistički. Bio je reakcija na hipi kulturu i raspad britanskoga gospodarstva. U svojoj osnovi bio je kontrakultura: hipici su imali dugu kosu i išli na mirovne prosvjede pa su skinheadi obrijali glavu i nasiljem se koristili kao sredstvom isticanja svoje muževnosti. Pokret skinheada, većina kojih je u to vrijeme potjecala iz radničkih obitelji, dijelio je mnoge vrijednosti s imigrantima koji su, baš poput skinsa, bili na margini društva u rasapu. I jedni i drugi slušali su ska i reggae glazbu. U nogometu, tada sastavnom dijelu britanske popularne kulture, skinheadi su pronašli afirmativno sredstvo izražavanja i mjesto gdje su to mogli činiti.

(...)

Izravno je odbijanje jedan takav primjer: odbijanje natjecanja s nekim tko je druge vjere ili zbog razlike u stajalištima oko političkih, kulturnih, vjerskih i drugih tema. Postoji također i širi problem, povezan sa spolom u sportu. Točno je da se pitanje trebaju li žene sudjelovati u sportskim aktivnostima – što je političko pitanje, ali i aspekt isključenosti – ne ograničava samo na sport ili na suvremenu eru.

(...)

Među različitim oblicima državnoga nasilja kojima se izrabluje odnos ljudi prema vlastitim tijelima i sportu, postoje oni koji su ostavili izrazit trag u europskoj povijesti. Najbolji je primjer način na koji su mladi ljudi bili prisiljeni baviti se sportom pod zastavama fašizma u Italiji, nacizma u Njemačkoj i Pétainova režima u Francuskoj.

(...)

U organiziranome sportu, federalnim, nacionalnim i međunarodnim proračunima za sport te privatnim izvorima financiranja novac ne samo da se distribuira nejednako već su prisutne i očite razlike među sportovima – a time i sportašima – što također doprinosi isključivanju.

(...)

Ekonomska dominacija se u Europi ispoljila na različite načine, od ulaganja, sponzorstva i pokroviteljstva do dioničarstva, stavljanja dionica u optjecaj, preuzimanja i razvoja tvrtki koje su dio velikih poslovnih carstava, a sport im je samo jedno od područja ulaganja. Takva je situacija potaknula klubove da počnu razmišljati i djelovati na poduzetnički način.

(...)

Televizija je bez sumnje pomogla demokratizaciji sporta u Europi donijevši ga širokoj publici. Promijenila je i njegovu sliku koncentriranjem na određene sportove koji se smatraju televizičnijima od drugih ili vrednijima u zabavljačkom smislu, a to je pak pojačalo financiranje sportova kao što su nogomet, tenis, biciklizam i utrke na uštrb drugih.

SOC D-S006

Sociologija

IV. Zadaci dopunjavanja

U sljedećim zadacima dopunite rečenice upisivanjem pojmova koji nedostaju.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

30. Grupa koja je u potpunome raskoraku i proturječju s kulturom šire društvene zajednice po svojim vrijednostima, normama i stilu života naziva se

_____.

0

☐

1

☐

bod

31. Nemogućnost pristupa društvenim povlasticama naziva se društvena

_____.

0

☐

1

☐

bod

32. Poredak u kojem država teži nadzoru nad svim sferama društvenoga života naziva se _____.

0

☐

1

☐

bod

33. Organizacije usmjerene na proizvodnju zabave, primjerice, televizija i radio, prema Frankfurtskoj školi, pripadaju

_____ industriji.

0

☐

1

☐

bod

SOC D-S006

02

Sociologija

34. Ponašanje navijača na stadionu koje **nije** u skladu s društvenim normama naziva se

_____ ponašanje.

0

☐

1

☐

bod

SOC D-S006

02

Sociologija

V. Zadaci kratkih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti kratkim odgovorom (od jedne do nekoliko riječi ili jednostavnom rečenicom).

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

35. Kako se naziva socijalni pokret koji je usmjeren na ženska pitanja?

0

☐

1

☐

bod

36. U koju se vrstu društvenih grupa ubrajaju sportski klubovi?

0

☐

1

☐

bod

37. Kako se nazivaju ekonomske organizacije koje posluju u više zemalja i imaju značajan ekonomski i socijalni utjecaj na razini čitavoga svijeta?

0

☐

1

☐

bod

38. Kako se naziva prosudba tuđe kulture prema standardima vlastite?

0

☐

1

☐

bod

SOC D-S006

02

Sociologija

VI. Zadatci produženih odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti u nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono bitno za zadatak.

Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.

Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

39. Kako se definira društvena isključenost?

Navedite dva kriterija isključivanja koja se spominju u tekstu.

0 ☐
1 ☐
2 ☐
3 ☐
bod

40. Iz kojih razloga nastaje pokret skinheada u Velikoj Britaniji?

Kako su izgledali i što ih je povezivalo s imigrantima?

0 ☐
1 ☐
2 ☐
3 ☐
bod

SOC D-S006

02

Sociologija

- 41.** Što je sportske klubove navelo da razmišljaju na poduzetnički način?
Zašto je povećano financiranje nekih sportova?
Koji su se sportovi više financirali i zašto?

0

☐

1

☐

2

☐

3

☐

bod

SOC D-S006

02

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S006

99

Sociologija

Prazna stranica

SOC D-S006

99